

Előfizetési díj:

Negyedévre... 2 kor.
Félévre... 4 kor.
Égész évre... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

A. m. kir. tanácsközlöny-
sz. 47.020. számú rendeletével
ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Cl.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vívó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vívóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

A tanulók a labdarugó versenyeken.

Mindenki tudja, hogy a fővárosi, sőt vidéki egyletek versenyein is, bár álnevek alatt, de rendszeren résztvesznek a középiskolai tanulók. Azt is jól tudjuk, hogy a labdarugás ifjúságunk közt oly kedveltségnek örvend, melyet semmiféle más testgyakorlattal eddig el nem értünk. A fővárosban pld. alig van iskola, hol 5—10 csapat ne alakulna. Vannak olyan iskolák is, hol a játékot egyik-másik tanár vezeti. A kolozsvári kereskedelmi iskola tanulóival tanárunkkal együtt játszva, közelebről fényesen legyőzték az egyetemi ifjak csapatát. A főváros tanügyi osztályának jeles vezetője, Bárczy István egyik fővárosi kereskedelmi iskola játékcsoportjának egyenruháját csináltatta meg.

Mindezen és más kedvező jelekből arra következtethetünk, hogy a labdarugásnak az ifjúságra gyakorolt veszélyes hatásáról ma már nem vélekedünk oly kedvezőtlenül, mint pár évvel ezelőtt. E lapok különben kezdettől fogva azon elvet vallották, hogy hagyni kell a dolgot s inkább a tanárok szemeláttára játszani a fiuk, mint a haszontalan tilalom dacára.

Ma azonban már egy lépéssel tovább mehetünk. A miniszteriumban tartott több érte-

kezleten szóba került a labdarugás, de ott sem hangzott el határozott kívánság a labdarugás eltiltásaért, csak többen féltek veszedelmességgel. Több mint tíz éve játszanak tanítványaink minden baj nélkül. Azt hisszük, hogy sokkal jobb volna, ha tornatanáraink megbarátkoznának a játékkal s maguk vennék kezükbe a vezetést, hogy a játék csekély veszedelmességét is csökkentse.

Az igaz, hogy legjobb volna, ha csak a felsőbb osztályok tanulói játszanának, de hol van az a hatalom, mely a kisebbek játékát meg tudná gátolni. Itt meg úgy kellene segíteni a dolgon, hogy az alsóbb osztályok csak egy kapura játszanának. Így veszélytelenebbül tanulnának meg a játékot.

Azért kellene tenni valamit ez ügyben, mert a miniszteri rendeletet tiszteletben kell tartani a tanároknak s azt el nem nézhetik, hogy tanítványaik tudtukkal legyenek tagjai a felnőtt egyleteinek. Már pedig ma a főváros csaknem minden egyletében igen nagy számú középiskolai tanuló szerepel, sőt a versenyek nélkülük sokszor meg sem volnának tarthatók.

Miért ne alakulhatnának iskolánként labdarugó csapatok, miért ne küzdhetnének nyilvánosan is az iskolák egymás ellen? Azt gon-

doljuk így kevesebb kár háramlanék a fiukra, mint a mostani egyleti versenyzésekkel, a felnőttekkel való mérkőzésekkel.

Nagyon szeretnők, ha a kifutó, kótya volna inkább a fiuk játéka, de ha sok év óta nem tudjuk a jó magyar játékokokat megkedveltetni, azt hisszük, ezután sem megyünk velük sokra. Szomorú játék az, melyet tanári parancsra játszanak a tanulók.

Nem mondjuk, hogy a labdarugásnak az iskolába hozatala rendeletileg történjék, hanem azt óhajtanók, ha tornatanáraink akkor, mikor már szükségesnek látják, álljanak a tanulók csapatainak élére és felügyeletükkel, tanításukkal a rendetlenül játszó tanulókat mentse meg a játék veszedelmétől.

A labdarugás fellendülése teremtette meg fővárosunk számos játékpályáját; talán ha iskoláinkban is meghonosul a sport, iskoláink is kapnak játékpályákat. Mert most a tanulókat az egyletekbe leginkább az csábítja, hogy ott kitűnő játékpályát kapnak. Különösen esik már a tanulók játékeréről irni, mikor negyedszázada hiába sürgetjük a fontos teendőt. De amit elmulasztottak az apák, a fiuk helyre hozhatják; engedjük csak a fiukat csapatokba állani egymással küzdeni: maguk szerzik meg a pénzt, mely a pályák bérlésére szükséges.

K. J.

A szellem a sport iskolájában.*

(Prévost Marcel felolvasása.)

Kemény Ferencz.

Testnevelési működésemben már régóta vallom és hirdetem azt a sokaknak kellemetlen igazságot, hogy a testi kultúra nem lehet öncél, sem pedig a csehbelieknek monopóliuma. Hisz maga a józan gondolkodás s a legelemibb filozofálás is megérteti velünk, hogy valamint a test a szellem és lélek nélkülözhetetlen kelleke s hű fegyvertársa, azonképen ápolása, edzése is ezeknek szolgálatába áll. S valóban egyetemes, egy egész nemzetre kiható üdvös mozgalom és testi megújulás csak úgy képzelhető, ha a tornatanítókon, aktív sportférfiakon és versenyzőkön kívül ez a helyes meggyőződés az egész vonalon hódít s legalább az

értelmiségnek közkívánésává válik. Ezért kell számon tartani s a legnagyobb figyelemben részesíteni azokat az örvendetes tanúságtételeket, melyekkel időnként a társadalom kiválóságai lépnek a nyilvánosság elé s melyeknek egyik klasszikus mintája az alább egész terjedelmében közölt beszéd, mellyel Prévost Marcel, a hírneves francia író a Brüsszelben június havában magtartott nemzetközi olimpiái, vagyis testnevelési és sportkongresszust megnyitotta. Hazafias indokok birtak arra, hogy a rendelkezésemre bocsátott eredeti kézirat alapján ezt az írásművet honfitársaimnak is bemutassam, mert bizom benne, hogy a hypersportolók nagy és hatalmas tábort önismeretre s mérséklésre fogja birni, folyóiratunk olvasóinak, a művelt közönségnek pedig kivétel nélkül szellemi-lelki gyönyörűségére fog szolgálni.

Minthogy a szellemes író némileg idegen területen mozog, éltem a kritika jogával s az eredetinek közlése után rámutatok egynémely túlzásra és tévedésre, hogy a fogalmaknak tisztázásához a magam részéről is hozzájáruljak.

Íme az emlékezetes beszéd szabad fordításban.

*

«Bármennyire is csodálkozzanak azon, hogy egy egyszerű regény-író bizatott meg a kongresszusnak bevezetésére, magának a regényírónak meglepetése még nagyobb. Nem mintha az írásnak mindennapi mestersége az üdvös testgyakorlatokat elhanyagoltatta volna velem: a sportbéli újjászületés Franciaországban akkor kezdődött, amikor én a gimnázium padjait odahagytam s én annak tanulságait megszivleltem. . . de nekem úgy tetszett, hogy hivatottabb speciálísták nagyobb ékesszólással foglalhatták volna el ezt a helyet, mely alól én csak a restségnek nem menthető mentségével vonhattam volna ki magam.

Az izmok és a szellem, a testi ügyesség és szellemi élénkség a sport és a gondolkodás között fenálló hagyományos ellentét: az óvilág egy olyan közhelye, melyet a történelem, az ész s a mindennapi megfigyelés daczára sikerült halomra dönteni. A gondolatembernek, a szellemi munkásnak klasszikus típusa; a tudós, aki ügyetlen végtagokkal, esetlen mozdulatokkal s félénk tekintettel minden biztosságát elveszíti, mihelyt dolgozószobájából az életbe kilép. Fzzel szemben a modern regény- és színműírók abban tetszelegnek maguknak, hogy a sportférfiaktól megtagadnak minden szellemi dolgokra alkalmas képesítést. Hány jelentős író választotta ezt az ellentétet költői munkájának kiinduló pontján! Mind két fél jogosan nehezeltelhet az irodalomra és a közvéleményre, melyek viszonylag megtagadják tőlük majd az önálló mozgás, majd az önálló gondolkodás képességét. Nem egyéb ez egy könnyelmű doktrinánál, melynek tarthatatlanságát mindenki beláthatja, mert hisz az agynak nyeresége a módszeres izomgyakorlatok által biztosított általános

* Dr. Kemény Ferencz, nevelési irodalmunk legértelmesebb fáradhatatlan munkásának ezen ezikkét a M. Paed. novemberi számából vettük át. Szerk.

egészségi állapot révén minden kétségen felül áll. Mi ennél is tovább akarunk menni s felvilágosítani óhajtjuk a kétkedőket aziránt, hogy a sportbeli fegyelemnek példája és követése nyereséggel és tökéletesedéssel jár a gondolkodás fegyelmezésére is. Hogy ennek megfordítottja nem kevésbé igaz, abban nincs kétség s azt nem egyszer beigazolták. Az én feladatom ma kifejtetni azt, hogy a gondolkodás embere, mint ilyen mit tanulhat a sportférfitől, vagyis találóan kifejezve: A szellem a sport iskolájában (*L'esprit à l'école des sports*).

Az értelmi hivatásoknak van egy betegsége, melynek csiráját a középiskola padjain szedjük magunkba; ez a betegség az élettel együtt fejlődik s gyakran csak a szellemmel együtt szűnik meg. A hiúságnak és tétlenségnek ez az ábrándozása (illuzionismus) elhítteti velünk, hogy tudjuk azt, amit a valóságban éppen nem tudunk s hogy ismereteink és tehetségünk nagyobb kiterjedésűek, mint a milyenek valóban. Ezt a káros ábrándozást többé-kevésbé mindennűt a középiskolai tanítás rendszere táplálja. Vajjon van-e köztünk olyan, akit nem döbbsent meg az a csalóka aránytalanság, amely egy érettségizett ifjú tanulmányi ideje s a valóban elsajátított ismeretek között fennáll. Ez a visszás arány a tanár s tanuló között hallgatag kötött különös egyesség eredményeként jelentkezik. A tanár ezekkel az őszinte szavakkal bosszítja el a tanulót: „Én tanítottam”: ez pedig ugyan csak őszintén imígy felel: „Én tanultam”. Merőben üres szavak ezek, mert az, ami a tanár szelleméből kiindult, nem gazdagította a tanuló szellemét. Ez tanúja volt a gondolatok, tények és elméletek hosszú sorának, de vajjon mindebből mennyi vált benne vérré? A szó valódi értelmében «tudni» annyi, mint örökre birni; ebben az értelemben bizony a tanuló ugyszólván semmit sem tud. Bizonyosság erre az a zérusműveltség, mely az ilyen embereknek napfényre kerül, mihelyt kicsaljuk őket azokból a szaktudományokból, melyekkel a középiskola után foglalkoztak. Ez a végzetes ábrándozás, melyet a tanuló a tanítási módszerek útján szívott magába s amelytől gyakran művelődésének későbbi folyamában és élete fogytáig sem tud felszabadulni, termeli az áltudósoknak és hamis művészeknek azt a sokaságát, mely a tudományba és művészetbe vetett hitet aláássa. Mert nem csupán a költészetnek vannak Trissotinjei, hanem az emberi tudásnak minden területén. Ha az ember egyedül ül dolgozófülkéjében a szeplőtlen, de oly hamar telefirkantott papírlapok társaságában, vajmi könnyen hajlandó elhinni, hogy csakis ő képes létrehozni azt, amit alkotott; bármely értelmi főtörvényszéket elutasít magától, még kortársainak ítélete sem képes a saját tehetségébe vetett erős hitet megingatni, mert rabja annak a csalóka hiedelemnek, hogy önmagának és másoknak legjobb bírása.

Mily másképp áll a dolog a sportban! Olyik an-

nak a hitnek a rabja, hogy kiváló költő, jóllehet a valóságban csak nyomoruságos rimkovács; egy másik Macaulaynak tartja magát, pedig nem egyéb szegényes kompilátornál . . . Ámde lehetséges-e, hogy valaki kifogástalan lovasnak, vívónak avagy futónak higgye magát? Itt a fent említett egyezés tanító s tanuló között eleve ki van zárva: a tör, amely bordáinkat veszélyeztet, a paripa, amely a nyeregből kivet, kiméletlenül mutatják, hogy valamely ügyességben mennyire vittük; a gyakorlat ugyanabban a pillanatban ellenőrzi erőinket, ha másként nem, összehasonlítás útján másoknak eredményeivel — amit a szellem gyakorlatainál hiába keresünk.

A valóságnak ez a nap-nap után ismétlődő tanulsága a szellemnek csodálatraméltó fegyelmezője; csak kísértjük meg alkalmazását a tudományra, irodalomra és művészetre s nyomban méltányolni fogjuk a tanításnak ezt a módszerét, mely nem szemfényvesztés s nem kelepce, mint a mai középiskolai oktatás Európában általában. A sport arra tanít, hogy mit tesz tanulni, tudni, birni s ez minden művelődésnek kezdete. Tudni annyit tesz, mint valaminek birtokában lenni s nem azt, hogy valamely könyv kezünk ügyében legyen s abból merítsük a szükséghez képest tudásunkat. Az ilyen ember hasonlít ahhoz a gépkocsishoz, aki nyugodtan ül a kormánykerék elé, mert „A tökéletes chauffeur vezérfonala” mellényzsebében van. Tudni annyit tesz, mint valaminek tulajdonosa lenni, de egyuttal azzal rendelkezni is, vagyis egy csapással minden tudását összegezni s folyó tökévé átalakítani; olyan szokás ez, melyet a sport a legtunyábbra is ráerőszakol s amint a vívás példája mutatja, mintegy ösztönszerűen kötelességévé teszi. Ugyanigy vagyunk a nyelvekkel, melyek csak akkor birunk, ha nyelvtan s szótár segítségével nélkül tudunk valamit megérteni s folyékonyan beszélni.

A sport továbbá a legjobb utbaigazítást adja a tanulmányokban való őszinteségre s ennek révén egyuttal legjobb iskolája a szerénységnek. Két költemény becséről vég nélkül lehet vitatkozni, de az a futó, aki először jut a célhoz, nem kétséges s bármekkora elfoglaltságot is tanúsítson egy vivó önmagával szemben, minőségét sikereinek abszolút mértéke szabja meg. A valóságnak eme szabályozójában, a tanulóévek ezen őszinteségében az értelmi hajlamoknak becses eleme rejlik, amely, ha gyermekkortól megszívleljük s szellemi téren is szokássá fejlesztünk, itt is utat tör a nyíltságnak s a gyakorlati érzéknek s az embert arra képesíti, hogy az életben önmaga helyezkedjék az őt megillető helyre, ahol tehetségeit sikeresen érvényesítheti s mérheti össze. Ime, mint lehet a sportbeli erkölcsök révén legbiztosabban a gyakorlatba átültetni az ókornak ezt a hatalmas s bölcs életelvét: Ismerd meg tennmagadat!

Ezen önismereten kívül a sportok iskolája: a tornaacsarnokban és a stádiumban üzött gyakorlatok még

egyre tanítanak; az akarás erényére s az állandó vetélkedésre, amelyek vajmi ritka jelenségek az iskola és az élet szellemi műhelyében. A gimnázium (le college)!

Sajnos, mily komor kép az, melyet saját visszaemlékezéseink a tanítási órákról felidéznek! Ki fogja a restség, a közöny és az unalom eme nyomoruságos tanyáit, melyek híján vannak minden életnek, megeleveníteni? Mi az oka ennek a fogházi levegőnek és hangulatnak ott, ahol két derült fogalom, az ifjuság és a tudomány találkozhatnak? Azért van ez így, mert az ismereteket a gyermeknek feladat s kényszer alakjában közvetítjük s tőle egyuttal minden mozgást s életének minden megnyilatkozását megvonjuk; mert nem szoktattuk a tanulót arra, hogy a törekvés szépségét, a legyőzött nehézségben való gyönyörködést, vagyis a rekordnak ingerét megismerje, méltányolja és megszeresse. Önmagát felülmulni, a tegnapi legnagyobb eredményt ma tetézni: ez az egyén haladásának termékeny képlete! Másokat felülmulni, ma legyőzni azt, aki tegnap még háttérbe szorított: mily éltető képlete a társadalom haladásának! Jól tudom, hogy a rekordoknak ezen törvényével, mely voltaképpen értelmi átfogalmazása a létérti küzdelem hatalmas törvényének, sok visszaélést követtek el; ámde van e egyáltalában emberi intézmény, amellyel ne élneek vissza s vajjon nem lehet-e rekordokat kedvelni anélkül, hogy áldozatul essünk a rekordmániának, s nem lehetséges-e a tökéletesedésnek egy kitűnő eszközét alkalmazni anélkül, hogy azt megbecstelenítsenek vagy meggyalázzanak?

A legkiválóbb szellemeknek ez a törvény a nyilvánosságra, szereplésre és dicsőségre való beteges vágyakozásától menten a maga tisztaságában fog megjelenni: ezek be fogják érni azzal, hogy a művészetnek valamely magasztos kifejezését kinyomozzák vagy a természetnek egy sulyos titkát derítsék ki.

Egy Flaubert egy Pasteur beérték ezzel, nem törődve a tömegnek zajával és helyeslésével. Az ilyen nagy szellemek azonban kivételek s ez a szeplőtlen, szűzi esemény általában nem elegendő arra, hogy az emberiséget önkéntes törekvésekre sarkalja. Ám a fenkölt gondolkodás ott sincs híján, a hol a becsvágyat a megbecsülés, a dicsőség és a diadal utáni törekvés éleszti: megannyi hatalmas rugója az emberi akarat megnyilatkozásának. S ebben az irányban az utóbbi években ép a sportok hozták felszínre az emberi energiának legszebb megnyilatkozásait: az akaraterőnek valóságos diadalait, amelyek az izomerőnek és az ellenálló képességnek élettanilag megszabott határait nem egyszer halomra döntötték. Az akaratnak ez a szüntelen ápolása és művelése, hatalmi körének fáradhatatlan kiterjesztése: a legnagyobb szolgálat, melyet ma az emberiségnek tehetünk; mert mellőzve minden metafizikai fejtegetést, bizonyos az, hogy az embernek értékét elsősorban akaratereje szabja meg, az az aka-

at, mely a sportok iskolájában nyeri páratlan edzését s a mely onnan a szellem birodalmába plántálódik át.

Az akaraterő, mely keblünket duzzasztja, nem kétféle s az izommunka és szellemi munka szerint sincsen elkülönítve, hanem egy akarat, mely kellően fejlesztve, mindent ural s végrehajt, még a szellem tevékenységét is, melynek alkotásai bizony nagyobb összességét emésztik fel az akaraterőnek, türelemnek és kitartásnak, mint bármilyen izommunka. Gyakorlás útján nem csupán az izmoknak erejét és ellenállóképességét fokozhatjuk, hanem a szellemi munkabírást is; ámde ez a ránevelés (training) aránytalanul fáradtságosabb; olyannyira, hogy az arra való szoktatást a tanító rendszeren elmulasztja a tanulóval, a felnőtt pedig önmagával szemben. Ne csodálkozzunk tehát azon, ha a szellem munkásai közül csak kevesen ismerik a mélyreható, az egyén egész lényét uraló s emésztő gondolatműködést, amelyet joggal hasonlíthatni az izom- és akaraterőnek ama legmagasabb megfeszítéséhez, amelyet a kerékpározás világbajnoka tanusít, amikor elsőnek igyekszik a célhoz érni.

Azok a művek, amelyeket a nagy közönség a szabad képzelet birodalmába terel, gyakran ép azok, amelyek a nehézségek legyőzése tekintetében a legnagyobb fáradtságot, az összes szellemi erőknek megfeszítését követelik. Abban a pillanatban, amikor valamely szellemi alkotásnak első tervezete jelentkezik, sugárzó egyszerűségben s könnyen megvalósíthatónak tűnik fel; mihelyt azonban a munkába fogunk, kezdődik a gond és gyötrellem. Egy regény, vagy egy szindarab leírása közben gyakran olyan előre nem látott nehézségek támadnak, amelyekben csak a legerősebb akarat képes diadalmaskodni a amelyek magát az író szívesen is kimerítik s kishitűséggel, sőt undorral töltik el. Az irodalomtörténet számontartja, hogy mennyit tűrt s szenvedett egy Flaubert „a frázis vajudása” révén s aközben, hogy az irodalomnak valamely tökéletes formáját szenvedélyesen kutatta. Nincs az az őszinte író, akit ezek a szenvedések egészen megkíméltek volna! Nos, az az önkéntes fegyelem, amely itt urrá lesz s a művészt alkotásának befejezésére segíti, nem különbözik attól a fegyelemtől, mely a lázongó izmokat ama legmagasabb erő kifejtésre ösztökéli, amelyet megtagadni hajlandók. Állítom, hogy ezt a fegyelmezést könnyebben tanuljuk meg az izmokon, mint az agytól: először azért, mert amazoknak munkája látható, ezé pedig láthatatlan; másodszor, mert a testi erély haladását és alkotásait közvetlenül mérni tudjuk.

Nincsen tehát kétség benne, hogy az akaratnak uralását a gyermekkel a sportbeli gyakorlatok révén kell elsajátíttatni, mert ezek megtanítják, mint kell egy bizonyos tárgyra kitartással törekedni; bizonyosságot tesznek előtte, hogy az alkalmazott erővel az a tárgy el is érhető s megkedveltetik vele a másokkal való versengést s azt, hogy önmagát is felülmulja. Ha az ifjúságot ezen a módon készítjük elő és neveljük, csak-

hamar be fogja látni, hogy minden komoly tanulmányoknak s következőképpen minden sikernek titka is a szüntelenül gyakorolt megfeszítésben rejlik. A tudásbeli ábrándozáshoz tehát, amely az iskola légkörét megmetyelje, egy másik nem kevésbé veszedelmes baj járul, az ábrándozó munkálkodás; a sportok életető behatásának azonban egyik sem képes ellentánni, ami az észnek fontos tanulságul szolgálhat.

Miután a szellem a sport részéről őszinteség és szerénység, becsvágy és akaraterő dolgában jótékony befolyásolásban részesült, erről az oldalról még egyéb jótéteményeknek lehet részese. Ez az erkölcsi jólétre és boldogságra olyannyira fontos elem a remény, a mely megóv bennünket a kishitűségtől, elmúlt művelődési korszaknak eme ragadó nyavalyájától. A sport az optimismusnak iskolája: nem ama balga rózsás világnézeté, mely a valósággal ridegen szembeállítja azt a tételt, hogy minden jól van, még ha nem volna is jó; hanem ama gyakorlati, tudományos és nemesítő optimismusé, amely mindig azt tanítja, miként állhat az élet a jónak és a boldogságnak szolgálatában, mert minden erőbefektetésre csálhatatlanul s mintegy jutalomképen a megfelelő, egyenértékű sikert engedi következn.

Bármily csekély legyen is születésénél fogva izmaink erőkészlete, a józan és tartós gyakorlás ezen gyengeségből olyan eredményt fog fejleszteni, amely messze felülmúlja saját reményeinket és másoknak jóslatait. Bármilyen ügyefogyottak is voltunk természetből fogva gyermekkorunkban, helyes és céltudatos eljárás mellett oda kell jutnunk, hogy erőben és ügyességben felülmúljuk azokat, akik testi nevelésüket elhanyagolták. Ebből kiderül az, hogy milyen értelemben szóltam a sportoknak épületes sportbeli tanulságáról; ez bizonyoság arra is, hogy sorsunkban a véletlennek osztályrésze és a gyógyíthatatlannak szerepe jóval csekélyebb, mint amilyennek tudatlan csüggedésünk képzele; ez teszi bizonyossá, hogy tevékenységünknek kerete aránytalanul kiterjedtebb lehet, mint ahogy sejtettük — szóval, hogy jóval, de jóval több munkakifejtésre vagyunk képesítve, mint önmagunk s mások magunkkal elhitettük. Hisz látjuk, hogy a módszeres eljárás még a természetes fogyatkozásokat is eltünteti: Demosthenesnek dadogását és a siketnémák kegyetlen hallgatását. Mindenki, aki az emberi faj átlagához tartozik, gyakorlás révén képes testi tehetségeit az érzett szükségleteken túl fokozni s a sportnak hódoló hive egy napon arra a meggyőződésre ébred, hogy a természet őt az erőnek és ügyességnek olyan gazdagságával ruházta fel, amelyet önmaga sem sejtett, nemhogy gyakorlatilag érvényesített volna. Csodálatos tanítása a reménynek s az életképes optimizmusnak! De vajjon alkalmazható-e a szellem tehetségeire is? Bizonyosra veszem.

Nekem úgy tetszik, hogy mi csaknem kivétel nélkül sokkal kevesebbet tudunk s jóval kevesebbet

tanulunk, mint amennyit kellene és tudnánk. Azt valom, hogy észbeli erőfejlesztésünk és munkánk általában tetemesen kisebb, mint aminő lehetne, ha egyszerűbben, módszeresebben szerveztetnék. A szellemileg rest gyermeknek lustaságát az egyetemes tétlenségben észre sem vesszük; helyel-közzel igaz. megszidjuk és gyötörjük, de a lustaság végre mindig felülkerekedik . . . Hány tanuló állítja például a legnagyobb lelki nyugalommal, „hogy a mennyiségtant képtelen megérteni;“ a mennyiségtant! mely nem egyéb az alanyból, állitmányból és jelzőből alakított mondatok sorozatánál, amelyek tehát, ha kellő összefüggésben sorakoznak, semmi alapot sem nyújtanak a megnemértésre, ha csak nem kifejezetten gyenge szellemről van szó. S a passzív ellenállásnak ezt a hivatkozását mégis megtűrjük! De, kérdem tisztelettel, vajjon mit felelne a lovaglómester egy rendesen s jól megtermett ifjunak, aki azzal mentegetődnék, hogy kengyel nélkül nem képes nyeregbe szállni? Vállat vonna s addig ismételtetné a tanulóval a kísérletet, amíg nem sikerülne! Ó, vajha a szellem ebben is példa s épületes minta gyanánt fogadná a sportot, mely bizonyosságot tesz arról, hogy az emberi gépezetnek átlaga jeles minőségű.

A csüggedő tanulónak, az önmagában nem bizó embernek ezt kiáltjuk szüntelen: „Rajta, szedd össze magadat!“ Hisz tenmagad sem ismered szellemednek forrásait, ne várj hát arra a valószínűtlen véletlenre, mely azokat előtted feltárja. Végtelenül gazdagabb vagy tehetségekben, semmint magad is vélnéd; még akkor is, ha az emberi agysejtcsoportozatoknak valamely egészen közönséges példánya lennél . . . Nézd! Évszázadokon keresztül sinlődik egy nép a tudatlanságban és műveletlenségben . . . Jön egy civilizáló alkotmány s néhány év leforgásával más nép lett belőle, egyenrangú a legművelődöttebbekkel . . . Az intellektumnak hatalma, melyről immár tanuságot tesz, eltemetve és parlagon nyugodt tehát benne . . .

Az emberiségnek mily csodálatraméltó haladását lehetne megvalósítani, ha sikerülne az emberekben azt a hitét életre kelteni, hogy ezek a lappangó erők bennük szunnyadnak! S valóban, azok a népek, amelyeknél ez az önbizalom egy vagy más okból — gyakran pusztán azért, mert az illető nép ifju — eleven és lüktető, vállalkozásaikban a legmerészebbek, s ezeknek nyomában a legmeglepőbb eredmények kelnek versenyre. Önök mindannyian sejtik, hogy melyik nagy és fiatal népre gondolok e perczben; nos, ép ez a legkülönbözőbb segédforrásokban oly gazdag, vállalkozásaiban oly merész s önmagában oly csodásan bizó nép egyike a legsportszerűbb nemzeteknek a föld kerekén; az a nép, mely azokból a követelésekből, melyeket az izmokkal szemben támaszthatni, megtanulta, hogy mily követelések jogosultak az agyvelővel szemben.

Folyt. köv.

Az athéni olympiai játékok.

Görögország fővárosában, Athénben jövő évben május 22-ike és június 2-ika között Rooseveltt az Egyesült-Államok elnöke és a görög trónörökös védnöksége mellett nemzetközi olympiai játékok lesznek. A magyar sportkörök még idejében láttak hozzá, hogy az Athénben döntésre kerülő világ bajnokságban a magyar sport jelesei méltóan legyenek képviselve. E czélból ma olympiai nagybizottság alakult, a melynek czélja, hogy athéni olympiádon a magyar sport kiválóságai méltóan legyenek képviselve.

A 1906 évi olympiai versenyek magyar nagybizottsága ma tartotta alakuló-ülését a M. A. C.-nak a Nemzeti Lovardában levő első emeleti helyiségében. A nagygyűlésen, melyen Gerenday György dr., a M. A. C. alelnöke elnökölt és Lauber Dezső titkár volt az előadó, az összes fővárosi sportegyesületek nagy számmal voltak képviselve. Elsősorban kiosztották a nemzetközi olympiai játékok részletes programját, melyet részletesen közlünk:

Atlétika: Sikfutás 100, 400, 800, 1500, méter. Marathon-futás 42 km. (csak 21 éven felüliek részére). Gátfutás 110 m. Távolugrás. Távolugrás helyből. Hármassugrás. Magasugrás. Rudugrás. Diszkoszvetés (klasszikus). Diszkoszvetés (tetszés szerint). Kőhajítás (nekifutással). Súlydobás, Atlétikai pentatlon: 1. Sikfutás (192 m.); 2. távolugrás helyből; 3. diszkoszvetés (klasszikus); 4. gerelyvetés; 5. birkozás (görög-római).

A versenyzőknek mindaz öt számban részt kell venniük. — Súlyemelés 1. két kézzel; 2. súlyzó mindkét kézzel felváltva. Birkozás (görög-római). Gyaloglás 1500 méter.

Uzás: 100, 400, 1600 méter. Műugrás 4-12 m. magasból.

Torna: Tornászati pentatlon: 1. Korlát; 2. nyújtó; 3. gyűrűhinta; 4. lóugrás; 5. távol-magasugrás kombinálva. A versenyzőknek mind az öt számban részt kell venniük. Szabadgyakorlatok fix vagy kéziszerekkel vagy azok nélkül, legalább nyolczas csapatok részére. Függeszkedés. Kötélhuzás nyolczas csapatok részére.

Atlétikai játékok: Lawn-tennis-bajnokság: 1. Férfi-egyes; 2. férfi-páros; 3. női-egyes; 4. vegyes-páros. Labdarúgó-bajnokság (Association).

Vívás: Törbajnokság. Szurókardbajnokság (Epée de combat). Kardbajnokság. Szurókardverseny egy-egy nemzetet képviselő négyes csapatok részére. Kardverseny egy-egy nemzetet képviselő négyes csapatok részére.

Evezés: Kétevezős verseny kormányossal (Yole franche) 1000 m. Kétevezős verseny kormányossal (Yole franche) 1600 m. Négyevezős verseny kormányossal (Yole Franche) 2000 m. Csónakverseny (haditengerészek részére.) Hatevezős kormányossal 2000

m. Csónakverseny (haditengerészek részére) legfeljebb 16 evezős, 3000 m.

Czellövés: Bármely ismert katonafegyverrel. Táv 300 m. Állva vagy térdelve. 2. Gras-féle fegyverrel. Táv 200 m. Állva vagy térdelve. 3. Tetszés szerinti fegyverrel. Táv 300 m. Állva vagy térdelve. 4. Csapatverseny, bármely fegyverrel. Táv 300 m. Állva, térdelve és fekvve. Ugyanazon nemzet tagjaiból álló ötös csapatok részére. 5. Elismert szolgálati revolverrel. Táv 20 m. 6. 1873-as szolgálati revolverrel. Táv 20 m. 7. Bármely revolverrel. Táv 25 m. 8. Bármely revolverrel. Táv 50 m. 9. Precziziós vagy parbaj-pisztolyal. Táv 20 m. 10. Parbaj-pisztolyal. Táv 25 m. Vezényszóra. 11. Vadászfegyverrel műgámbokra (Tir simple). 12. Vadászfegyverrel műgámbokra (Tir double).

Kerékpár: 1000 méter pályán, vezetés nélkül Egy kör (333 m.) pályán. 3. 2000 m. Tandemek részére. 4. 5000. méter pályán, vezetés nélkül. 5. 20 km. pályán, vezetéssel (motorok kizárva) 6. Távverseny 84 km. vezetés nélkül (Athén-Marathon és vissza.

Gerenday György dr. lelkes beszédben üdvözölte a megjelenteket és a nagybizottságot megalakítottak jelentette ki.

Lauber Dezső titkár felolvasta a sportegyesületek által kiküldött névsorát, mire a tisztikar kiegészítésére került a sor. A tisztikar e szerint a következő:

Elnök: Andrássy Géza gróf, társelnök: Teleki Sándor gróf, alelnök: Gerenday György dr., társalelnökök: Bonecz Ödön, Brüll Alfréd, Czölder János dr., titkár: Lauber Dezső, pénztáros: Baranyi Arthur, ellenőr: Bély Mihály, háznagy: Muzsa Gyula, jegyző: Csurgay István.

A nagybizottság kiegészítése volt a napirend következő pontja. A már eddig megválasztott nagybizottsági tagokon kívül még a következő társadalmi előkelőségeket vették be a nagybizottságba:

Hadik-Barkóczy Endre gróf, Karácsonyi Jenő gróf, madarasi Beck Gyula dr., Lánzy Leó, Bárczy István, Márkus József, Sándor Pál, Kléh István, Benke Gyula, Glück Frigyes, Polónyi Géza stb.

Majd a szakbizottságok megalakítását ejtették meg. Minden sportág számára egy-egy külön szakbizottságot alakítottak az elnök és az előadó külön megjelölésével; egyedül a kerékpársportot mellőzték, mert ez tényleg az egyedüli sportág, amelyben semmi esélye sincsen a magyar versenyzőknek.

Az egyes szakbizottságok elnökei és előadói a következők.

Atlétika. Elnök: Gerenday László dr., előadó: Lázár József.

Torna. Elnök: Iszer Károly, előadó: Bély Mihály.

Vívás. Elnök: Nagy Béla dr., előadó: ifj. Földváry György.

Uzás. Elnök: Virava János dr., előadó: Olasz Dezső.

Birkózás. Elnök: Brüll Alfréd, előadó: Vida Henrik.

Football. Elnök: Banevits Kajetan, előadó: Németh Andor.

Lawn-Tennis. Elnök: Szentgyörgyi Imre dr., előadó: Kertész János.

Evezés. Elnök: Perger Ferencz, előadó Ábray Zoltán.

Céllövészet. Elnök: Jalitz András, előadó: Karafiáth Jenő dr.

Sajtóbizottság. Elnök: Rákosi Viktor.

A szakbizottságok munkáját a végrehajtóbizottságban fogják összpontosítani, a melynek tagjai a szakbizottságok elnökei és előadói, továbbá a Magyar Tornaegyletek Szövetsége és a Magyar Athletikai szövetség titkára.

A szakbizottságok a közel napokban már meg is kezdik működésüket.

Különfélék.

Osztályozó mérkőzés. F. hó 10-én osztályozó mérkőzés volt s ismét letűnt egy csillag. Az idei osztályozó mérkőzések alapján kiesett az első osztályból a Magyar Uszó Egyesület és Műgyetemi Athletika és Football Club. A Budapesti Torna Club után, amely a labdarugást nálunk meghonosította, ép a M. U. E. és a M. A. s F. C. voltak azok, amelyek csapatot alakítottak s csakhamar ismertté lettek. Mind a kettő annak az egészségtelen sportszellemnek lett áldozata, amely Magyarországon gyökeret vert s amely még beláthatatlan időnkig lesz sok viszály okozója s néhány egyesület romlása.

Főiskolai egyesületnek s így a M. A. F. C.-nak sem lehet nálunk jó csapata. Nem lehet mindaddig, amíg a középiskolai tanulók, mint egyesületek növendék-, pártoló-, rendkívüli stb. tagjai már gyermekkorukban lekötik magukat s mire a főiskolába kerülnek, már csak kellemetlenségek árán lehetnek a főiskolai sportklub tagjai. Tagadhatatlan, hogy addig, míg nem kizárólag az iskolák fogják nevelni az ifjúságot, a klubok nagy szolgálatot tesznek a sportnak azáltal, hogy módot nyújtanak a kiképzésre. Természetesen ezt nem teszik ingyen s lekötik maguknak az ifjút arra az időre is, amikor már rendes tag lehet. Főiskolai egyesületeink eléggé érzik ennek a súlyát s a M. A. és F. C.-nak sem lett volna soha jó csapata, ha a Budapesti Torna Club annak idején a labdarugás terjesztése érdekében és hogy legyen magyar ellenfele is, át nem engedi őt jó játékosát. A növendék tag-rendszer juttatta az osztályozó mérkőzés szomorú sorsára a M. A. és F. C.-t és a M. U. E.-t. Az egyiket

azért, mert nem tudott új tagokat kapni, a másikat azért, mert tulzásba vitte s csapatát tisztán növendék tagokból szervezte, akikben aztán nem volt meg a kellő kitartás és hűség a club iránt s mert a vezetőség fölöslegesnek tartotta őket becsületszóval lekötni, egy-egy balsiker után, vagy néhány szép szóval elkábítva, mentek más clubokba. Most a két véglet közös sorsra jutott s mind a kettő kiesett az első osztályból. Az egyik a Magyar Uszó Egyesület, még visszaszerkezheti pozícióját, hisz még vannak középiskolai tanulók Budapesten. A másik, a M. A. és F. C., iparkodik más sportok terén fentartani a clubot és régi hírnevét, mert annak és a Budapesti Egyetemi Athletikai Clubnak csak rendszerváltozás után lesz a labdarugásban megint keresnivalója. A vasárnapi osztályozó mérkőzés a millenáris pályán folyt le s a Budapesti Athletikai Clubnak 2:0 arányu győzelmével végződött. A főiskolai csapat érdekében régi híres játékosai közül Reiner, Niesmer, Major és Aschner is sorompóba léptek, de a végzetet már ők sem tudták elhárítani.

P. H.

A Budapesti Athletikai Club f. hó 9-én este tartotta szép számban összegyűlt előkelő nézőközönség előtt idei első házi versenyét. A verseny 32 tornász feivonulásával kezdődött, kik ellen vonulással négyes sorokba fejlődve Erdődi Ödön tornataur, egyleti művezető, vezénylete alatt szépen és kifogástalanul végzett szabadgyakorlatokat mutattak be, melyet a közönség hosszas tapssal honorált. A fabotokkal végzett szabadgyakorlatokat általános csapattorna követte. A jeles tornászok, kik egyuttal kiváló athleták is, három csapatban tornásztak és pedig:

I. csapat magas nyujtón Erdős Árpád vezetése alatt.

II. csapat korláton Havas Lajos vezetése alatt.

III. csapat ló szélteben László Márton vezetése alatt.

Mindegyik csapat szépen fölépített gyakorlatokat mutatott be, melyeket a nézőközönség sűrűn megtapsolt.

Csapattorna után Borsody László vivómester vezetése mellett 12 tagból álló csoport vivást mutatott be, mely precizitásánál fogva a megjelent szakemberek osztatlan elismerését nyerte el. Ezután a népszerű és jeles vivómester iskolavivást mutatott be Tarján Nándor és Fleischmann Aladár tagokkal, kik úgy szabályos testtartásukkal, mint pontos és gyors mozdulataikkal általános tetszést arattak.

A szabagyakorlatok tetszetős összeállításáért, azok pontos betanításáért, valamint a verseny szakszerű elrendezéseért Erdődi Ödön egyleti művezető különös díszetért érdemel. Külön kell megemlékeznünk Heller Béla és Erdős Árpád tornászokról, kiknek gyakorlatait a közönség lelkesen megtapsolta.

A versenyek eredményei a következők:

1. Kezdők versenye; póznamászás:

I. Szathmáry Ferencz.

II. Szegedy László.

2. Haladók versenye; magasnyújtó-ló:

I. Tiszka N.

II. Csörgő Mór.

III. Wohlstein K.

3. Képzettek versenye; gyűrűhinta-korlát:

I. Erdős Árpád.

II. László Márton.

Versenyen kívül résztvett: Heller Béla.

4. Összetett verseny; magasugrás (földről) súlyemelés 30 kg.

1. Heller Béla.

2. Holtversenyben: Miskey Árpád, Magyar Vilmos, Karkas Rezső.

Egyéni gőztesek magasugrásban Karkas Rezső és Müller József holtversenyben 158 cm.

Súlyemelésben: Heller Béla 56 emelés.

A Magyar Testgyakorlók köre f. hó 10-én este tartotta nemzetközi versenyét a Rudas-fürdő uszodájában. A program számait kevés indulóval és nem a megszokott jó rendezés mellett folyták le, bár Vida Henrik, a rendező egyesület igazgatója, nagy erélyvel, segítség nélkül dolgozott s megtett mindent a verseny érdekében. A handicapek mind küzdelem nélkül dőltek el. A bécsiek ismét hálátlanok voltak és senkivel sem képviseltették színeiket, bár a M. T. K. folyton igen nagy áldozatokkal teszi érdekessé a különben érdektelen versenyeket. A nap 120 m. főversenyben Uszó József. M. U. E. nagy fölényrel nyert, míg az 500 méteres főversenyben a kiváló Halász Lajos (Balaton) aratott újra megérdemelt diadalt.

Részletes eredmény:

Megnyitó 160 m. (hdc.): Popp Richard B. A. K. ser. 1 : 26⁴/₅, 2. Faraszkó Gyula J. S. C. 4 mp. hátrány, 3. Nagy József F. T. C. 5 mp. hátr., 4. Adám Sándor M. U. E. 11 mp. hátrány; indultak: Krausz Mihály M. T. K., Horváth Elemér B. U. E. 4—5 mp.-cel nyerve.

Ifjúsági verseny 40 m.: Munk József J. S. C., 1. Scholtz Lajos B. A. K., 3. Péntek Ödön J. S. C., 4-ik Hégner Jenő M. U. E., indultak: Ferber Oszkár B. A. K., Guttmann Antal B. A. K., Ehrlich Károly M. T. K., A zsűri határozata folytán Munk és Schultz, kik első ízben holtversenyben voltak elsőek, döntőt usznak, melyből Munk kerül ki győztesen.

Összetett verseny:

Búváruszás és tányérkeresés, győztes Schmidt József, M. T. K.

A 40 m.-er búváruszásban Schmidt József 31⁴/₅ mp., 2. Kankovszky Artur B. T. C. 34¹/₅ másodperc.

A tányérkeresésben két ugrással: Kankovszky 24. tányért hoz fel.

500. m. főverseny: Halász Lajos Balaton 7 : 47³/₅, 2. Tóbiás Zoltán J. S. C. Küzdelem után 3 m.-rel nyerve.

Középiskolai tanulók stafétaversenye:

2. F. T. C. 1 : 22¹/₅

2. M. T. K.

3. B. A. K.

4. J. S. C.

4 m. gyorsuszás (bajnokok kizárva);

1. Ifj. Rádi Andor M. T. K. 26 mp., 2. Pogány Pál O. T. E., 3. Kiss László U. T. K., indult még Németh Lajos M. T. K.

120 m. főverseny (handicap): 1. Uszó József MUE. 1 : 30²/₅. 2. Baron Elemér MTK. 3. Bodó Jenő BAK. Indultak még Olasz Pál és Leipnicker, kik helyezve is voltak, de rossz start miatt disqualifikáltak és Hajós Henrik MTK.

200 m. melluszás (handicap): 1. Zvorinyi Richard BEAC. 3 : 34²/₅. 2. Váczi Imre FTC. 30 mp. hátrány, kiálltak Schmidt József MTK. és Klein Géza MTK. 12 m.-rel fölényrel nyerve.

140 m. hátuszás (handicap): Hosszu Kornél 15 mp. hátr. 2; 3¹/₅. 2. Bérezi Richard MUE. ser. Kovács Károly MTK. 3 mp. hátr. kiállt 18 m.-rel nyerve.

Vegyes uszás (mell-, hát- és magyar tempó) egyéni verseny 60 m. 1. Kósza Sándor OTE indult még: Salgó Dezső BAK.

Rády serleg (vándordíj) 600 m.-es, staféta 5 úszóval: st. M. O. K. két csapata között dönt el a verseny győztes ideje: 8 : 57⁴/₅.

Uszás labdával 20 m.: 1. Kiss László 13 mp. indult még Olasz Pál B. U. E., Hajós Henrik M. T. K.

Debreczeni tornászok Nyiregyházán. Nyiregyházán ez ősszel megindult a rendszeres tornázás, bár az együletalakításig még nem jutott a dolog. Miklósy János főgimnáziumi tornatanár buzgólkodása és vezetése mellett gyakorolták magukat a leendő együleti tagok, mind oly emberek, kik 6—8 éve hagyták már abba a rendszeres tornát, legfeljebb ha vívtak. A tornakedv élesztésére és a közönség érdeklődésének felkeltésére e hó 10-én a debreczeni tornaegylet 24 tagja átment Nyiregyházára s az ottani tornászokkal együtt egy igen sikerült ünnepélyt rendeztek, szép számú közönség előtt. Remélhető, hogy az új egyület mihamarább megalakul s debreczeniek látogatásának viszonzásakor már ezeknek félelmetes ellenfele lesz. A torna előtt és után a nyiregyházi tornászok s Miklósy János és kedves családja részéről igen szíves fogadtatásban és vendégszeretetben volt része a debreczenieknek.

A Budapesti (Budai) Torna Egyesület f. hó 8-án este tartotta meg szokásos évi disztornáját az Attila-köruti tornatermében. A terem teljesen megtelt előkelő közönséggel, kiknek igen tetszetek a tornászok ügyes mutatványai. Az ünnepet felvonulás vezette be, melyben a rendező egyület 100 tagja vett részt. A fabottal végzett szabadgyakorlatokat Bély Mihály művezető vezette. A tornászok öt csoportban mutatkoztak be s nagy tetszést arattak a vívó-mutatványok. Az ünnepély végével a tornászok, a katonazenekar Rákóczi-indulója mellett vonultak el.

Előfizetési díj:

Negyedévre... 2 kor.
Félévre... 4 kor.
Egész évre... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen Julius és
angusztus kivételével
havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX. kerület körút
31. szám, I. em.

GYAKORLÓ-FŐTITKÁRSÁG

Kiadóhivatal:

V. kerület 78. sz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Ersekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorajaujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvárdéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

Katonai gyakorlatok az iskolában.

Az egyetemi ifjak nagyszabású mozgalmától az egyetemi zászlóaljakkal a lövészet és harcászat tanulását illetőleg sokat reménylünk, el tudjuk képzelni, hogy a kormányok milliókra menő pénzáldozatot nyújtanak e célokért, de természetesen csak úgy, ha e milliók nem egy vagy kétezer különben is tisztképzés alá kerülő ifju sportszerű multságára, hanem százazrek katonai kiképzésére fordítatik. — Azonban a legörvendetesebb volna mégis, ha bármily arányban is elsősorban az egyetemi ifjak mozgalmára érne sikert, hogy azután erre támaszkodva a lövészet gyakorlása mind nagyobb körökre terjedne ki.

Ez alkalommal nem is az egészen jó kezekben levő és jó irányban haladó egyetemi zászlóaljakkal akarunk foglalkozni, hanem a közép és népiskolák katonai gyakorlataival. A miniszteri tanterv e gyakorlatokból, csakis a rendgyakorlatokat óhajtja ez iskolákban taníttatni és sem a lövésre, sem a külön harcszerű gyakorlatokra súlyt nem fektet. Ujabbán Kecskeméten mozgalom indult meg a népiskolai tanulók katonai képzését illetőleg*. — A középiskolai tanulók

céllövészetét illetőleg a miniszterium már régebben a legbarátságosabb álláspontot foglalta el, s ha a gondolkodásosabb idők következnek be, sok jót remélhetünk e téren is.

Ugy állunk tehát, hogy minden irányban mozgolódást tapasztalunk, de mindenütt azt várjuk, hogy adjanak puskát, töltényt, lövőházat és mindennek félett pénzt, mert ezek nélkül csakugyan semmit sem ér a serdültebb fiúk katonásdija. — A hadügyi kormány millióitól várja méltán mindenki, hogy az ifjuság katonai kiképzése megkezdődjék. — A hadügyi kormány meg úgy volna, ha akarna is adni valamit, hogy azt se tudná kinek adja. — Azért helyes az egyetemi ifjak mozgalmára, mely országos szervezetet teremt, mely egységes vezetés mellett behálózhatja az az egész országot. Ezen szervezetbe azután könnyen beilleszthetők lesznek a polgári, népi lövész csapatok. Mert mindenki beláthatja, hogy országos jelentőségűvé az egyetemi mozgalmára csak úgy válik, ha a katonai gyakorlatok, különösen a lövészet a legszélesebb rétegekre terjed ki.

A népiskolában mi csakis az ismétlő iskolásokat tartanók e gyakorlatokba bevonhatóknak, a kis gyermekek katonásdi játéka csak maradjon játék. De az ismétlő iskolás paraszt fiúk, ha tani-

* E mozgalom jelentőségét mérlegeli Bokor József dr. jeles pedagógusunk lapunk mai számában közölt cikkében.

tójuk akadna, nagyon szép eredménnyel gyakorolhatnák a lövészetet és a rendgyakorlatokat. A mely község kellően felszerelt lövőházat, vagy tért mutatna fel, továbbá kimutathatná, hogy szervezett, jól vezetett csapatja van, az ily község méltán várhatná a felsőbbek támogatását. Mert azt hiába várjuk, hogy a hadügyi kormány küldjön le a községhez puskát, pénzt, meg katonai tanítót.

A középiskolákban a katonai rendgyakorlatok tanítását az utasítások is kívánják, de nem valami erősen. De ezekre nem is tektetünk nagy súlyt, mert egy különben jól vezetett iskola a katonai gyakorlatokra pár hét alatt betanítható. Meg azt is be kell látnunk, hogy a heti két torna óra alatt katonai kiképzést nem adhatunk a fiuknak, sőt a játékdélután sem arra való, hogy azt czéllövészetre fordítsuk, mert satnya gyermekeinket fejlődő korukban először ép erőssé kell tennünk és csak azután nevelhetjük katonákká. Ha a katonai, valóban fontos cél kieszközöl a más tárgyak rovására egy szabad délutánt, úgy ám járjanak a fiuk czéllövészetre és harczászati gyakorlatokra, de a mostani viszonyok mellett ily gyakorlatokra az általános testi erősödés rovására a középiskolának nincsen ideje.

A tulterhelés igazságát mindenki beláthatja az elméleti tárgyak terén, de nem lehet a testgyakorlatokban sem a tanítási anyagot oly sokfélévé tenni, hogy benne a tanár is alig válogathasson. A katonai képzés fontossága mellett az általános emberi ép test képzése nem vonulhat hátra, de különben is a jó tornatanítás a legkitünőbb katonai képzés maga. A jó tornászoknak a katonai gyakorlatok mindenkor könnyűek voltak. Mindaddig a középiskola mit sem tehet a katonai képzés terén, míg erre az elméleti tanítás anyagának leszállításával időt nem kap.

A szellem a sport iskolájában.*

(Prévost Marcel felolvasása.)

Kemény Ferencz.

II.

Sietek a befejezéshez. Ebben a futólagos vázlatban csak röviden érinthettem a hatalmas tárgyat; távol vagyok attól, hogy alaposan kiderítettem volna

* Dr. Kemény Ferencz, nevelési irodalmunk legértékesebb fáradhatatlan munkásának ezen ezikkét a M. Paed. novemberi számából vettük át.

azt, ami kevésbé alkalmas tárgya egy rövid beszédnek, mert valóságos kultur- s életprogram, értem a „szellem fegyelmezését a test fegyelmezése alapján.“ A szellemet uralni nehezebb, mert a szellem láthatatlan és megfoghatatlan; ezen okokból aránytalanul tökéletesebbek a test fegyelmezésének módszerei s immár kevésbbé függnék az elméleti fejtegetésektől és véleményektől. Kíváncsi, hogy a felvilágosodott értelmiség ezt elismerje és arra törekedjék, hogy hasznára fordítsa azokat az előnyöket, amelyeket a sportbeli módszerek mindannyiunk szemeláttára kivívtak . . . Az emberi lény valamennyi törekvésében egy: ha tehát boldogulni akar, általában ugyan azt az eljárást kell, hogy kövesse. Tereljük hát szellemünket őszintén a sportok iskolájába: itt tanulhatunk őszinteséget és szerénységet a tanulmányokra s a tudásra, becsvágyat s akaraterőt cselekvéseinkre, bátorságot és nyíltszívű reménykedést vállalkozásainkra; mindez pedig frissességet kölcsönöz az életnek s jogosultságot a létnek . . . Viszont abban sincs kétség, hogy irány, mérséklés és ellenőrzés tekintetében a szellem a maga részéről is jótékony befolyással lesz a testgyakorlatra s a teljes egyensúly ép ezen kettős tevékenység s kölcsönös ellenőrzés révén fog helyreállni.

Ebben látom az engem ért megtszító meghívásnak egyedüli jógezmét. Önök előkelőnek tartották, hogy az olimpiai kongresszus megnyitó beszédét az írók egyesületének elnöke mondja el, amire én fellelte büszke vagyok. Önök eleven kifejezői az emberi energia kétféle alakjában megnyilatkozó testvéresülésnek, mert hisz a modern tudomány vívmányaival igyekeznek a testi kultúra törekvéseit jogaihoz segíteni. Eleve köszönetet mondok önöknek azért a jótéteményért, amely tárgyalásaikból az emberiség testére és szellemére hárulni fog; dolgozzanak tántoríthatatlanul egy erősebb és értelmesebb emberiség nevelésén: ennek maradandó értéke van!”

*

Mi, akik éber figyelemmel hallgattuk és kellő szakértelemmel tanulmányoztuk egy előkelő elmének ezt a megnyilatkozását, mely cziménél hol többet, hol kevesebbet nyújt, úgy találjuk, hogy a szellemi és a testi tulajdonságoknak s azok viselőinek ez az elmés szembesítése és összehasonlító elemzése szónoki erejénél és stiláris szépségeinél fogva is megkapó s a mai középiskolára való kiteréseinél fogva kiválóan időszerű is, de azért már tendenciájánál fogva is nem egy gyengét és rést hagy, melyen a gondolat munkásai igazukat vitathatják. Nekem legalább úgy tetszik, hogy Prévost a formát a lényeggel, az eszközt a czéllal, az egészet a résszel tévesztette össze s amikor az akaraterőnek himnuszát zengi, ezt a lelkiek mellőzésével tulzott egyoldalúsággal a testi skálára alapítja. A testgyakorlatok módszerének jelessége még nem egyértelmű a sport mindenhatóságával; amit ő annyira magasztal, a testi ügyesség és gyakorlatokra alkalmazható abszo-

lut, mondhatnók matematikai mérési módszer, voltaképpen eszköz s olyan kiváltság, mely a szellemiekben már kevésbé, a lelkiekben pedig egyáltalában nem alkalmazható: mert hogyan is mérjük a hajlamot, a tehetséget, a lángészt: s minő számokkal s egységekkel fejezzük ki az erényt, a jóságot, az önfeláldozást, bátorságot és könyörületességet? s vajjon egy vers betanulásánál s az emlékezésnél általában nem ugyanazt az ismétlődő módszert követjük-e, mint a tornagyakorlatoknál?

Ismétlem: a módszer tökéletessége még nem mindenhatóság: testi ügyességek és előnyök híján is képzelhető lelkiileg nemes ember, valamint hogy megfordítva a testi tökéletességektől duzzadó egyén gyalázatos lelket is rejthet magában. Én ugy látom, hogy különösen napjainkban a *a lelki nevelés és edzés* kivesszőfélben van, jóllehet a test szellemivel egyetemben voltaképpen csak ez adná meg az emberi típusnak magasztos olimpiai koncepczióját.

Nélkülöztük továbbá ennek a dicsőített rekordmódszernek alkalmazását az iskolában, még pedig tanulzás és visszaélés dolgában, ami felette meglepő és tanulságos lett volna; mert valamint az u. n. jeles deákok szorgalmuk és tudásuk legjavát rendszeren az iskola padján adják ki s az élet porondján a legjobb érettségi bizonyítvánnyal sem tudnak boldogulni, azonképpen a bajnokok és rekordhősök sem tartoznak a legegészségesebb és leghosszabb életű emberekhez, hanem magukban hordják időelőtti pusztulásuk csiráit. — Pompás ellenhasonlat kínálkozott volna a »szellemi gimnasztika« fogalmának kellő alkalmazásával, melyet eredetileg ép a testiektől kölcsönöztünk! Mert ime a tornában és a sportban sem az a helyes végcél, hogy egyik-másik gyakorlatot s izomsoportot a többieknek rovására bármekkora tökéletességig, de mégis csak egyoldaluan fejlesszünk, hanem a fő az, hogy minél többoldalú gyakorlatok és sportok révén az összerögzet váljék alkalmassá a munkára s ellenállásra s hogy az ebből fakadó edzett összállapotból nyereség háruljon a szellemre és a lélekre, az egyénre és a házára egyaránt.

Prévost fejtegetései igen alkalmasak arra, hogy több vitás paedagogia napikérdést kellően megvilágítsunk. Avagy nem érzi mindenki, hogy akkor, amikor a sportok iskolájában fejlesztett egyéni reménykedéstől s a sportbeli optimizmusról szól, ezzel közvetve az osztályozás és a vizsgarendszer előnyeit dicséri? s amikor a szellemi munkabírásnak szinte határtalan fokozhatóságát fejtegeti s nyíltan vallja, hogy a mai tanuló ifjúság sokkal kevesebbet tud és jóval kevesebbet tanul, mint amennyit kellene és tudna, ezzel a csatános érveléssel szolgál a szellemi tulterhelésnek untig felpanaszolt réme ellen? Felette kapóra jönnek a középiskolai módszerről és az oktatás sikertelenségéről tett vallomásai is, melyeket a mi szociológusainknak

különös figyelmébe ajánlok, mert ez talán mégis meggyőzi őket arról, hogy a magyar középiskolát nem sok joggal hurezták a vádlottak padjára s az iskolát másutt is szívesen teszik a közvélemény bűnbakjává.

De nem folytatom. Igénytelen megjegyzéseimmel csak az iskola igazát óhajtottam szolgálni, ami mindannyiunknak szent kötelessége. Ezzel mitsem vontam le a kiváló író művéből, mely eszmegazdagságánál fogva szüntelen gondolkodásra s eredményes összehasonlításra ösztönzi az olvasót.

Sportszemle az 1905-ik évről.

Mióta az emberi test fejlesztésének fontosságát az állam vezető férfiai belátták és az ezt szolgáló ember-sport kultiválása a többi nagy nemzetek példájára, nálunk is az őt megállító teret nyerte; a sport minden ágában számottevő tényezőkként számolni kellett mindig nemzeti színeinket külföldre vivő képviselőinkkel! A győzelmes esztendőkhöz képest, melyekben a magyar név dicsőséggel szerepelt a nemzetek e nemes terén folyó vetélkedésében, az idei szezon sem mutat fel hanyatlást s ha számban nem is, de minőségben, 1905-ben is kiválóan álltuk meg helyünket. E helyen még csak ama reményünknek adunk kifejezést, hogy a jövő esztendőben a régi helyet ismét elfoglalják atlétáink, uszóink, evezőink és vívóink egyaránt.

Az egyes sportágak ideai fontosabb eseményeit helyszüke miatt alábbiakban csak röviden tárgyalhatjuk.

Athletika. A legtöbb és legszebb győzelmek dicsősége e téren jutott a multban osztályrészünkül. Az idén a 3 év előtt ijedtükben zártta tett osztrák bajnokságok ismét nyíltta tétettek, de sajnos, a mieink a nem várt eredménnyel szerepeltek. Bokor Ödön kivételével tovább is gyengék voltak Bécsben levert athletáink Ezen ágon várjuk a legnagyobb haladást a jövőben.

Uzás. Az idén ez váltotta fel az eddig vezető atletikát s az egész világ elismerése lőn a díj az elkésredett küzdelemért. Halmay Zoltán 59 mp. alatt győz az angol bajnoki versenyen 100 yardra. Győzelme ezen világrekordot teremtő idő alatt egy arany lap sportunk gazdag történelmében! Halmay mellé, mint akiknek nevéhez szintén győzelmek fűződnek, méltán sorolandók Kies Géza, Hajós Henrtk, Váczi Imre. Mint igen érdekes dologról megemlékezünk még a közönség előtt nagyon kedvelté lett vizlpólójátékról. E szép játék népszerűsítése a Magyar Uszók Egyesülete, Balaton Uszók Egyesülete, Ferencvárosi Torna Club és Magyar Testgyakorlók Körének érdeme. A bajnokságot a Balaton Uszó Egyesület nyerte meg A külföldi uszók törték magukat a La-Manche csatorna átusztása után, de mind siker nélkül. Magyar uszó még erre nem vállalkozott.

Evezés. A múltban az atletika mellett ez ághban is sok fényes győzelmet arattunk. A „Pannonia Evezős Club” a legyőzhetlenség nimbuszával bírt már. A beavatottak ezt bámulatos energiával és óriási képességgel bíró Gillemot Ferencnek tudták be. Az idei év ezeknek adott igazat Gillemot a Pannoniából kilépett és a „Duna” evezős egyesület trainingjéek vezetését vállalta magára. S íme a Pannonia feltétlen hegemoniája megtört, bár senior nyolczasa ez évben veretlen maradt. A „Duna” evezős egyesület, a vezető első magyar trainer Gillemot Ferencz nagy tudása révén, szép eredményeket ért el; megnyerte többek között a legklasszikusabb nyolczas versenyt, a folyam-regattát. Még meg kell emlékeznünk egy nagyra tartott versenyző letűnt szerencse csillagáról. E nagyság Manno Miltiades (Pannonia), ki a fiatal és szép reményekre jogosító Leviczky Károlyban (Nemzeti) talált többszörös legyőzőre. A szép eredményeket elért Wampetics Imre (Pannonia) pedig a jövő reménye, sokan benne látják a jövő évi bajnokot és nem indokolatlanul, mert a skiff-versenyekben aratott győzelmei imponálóak voltak és elsőrangú erőt sejtetnek benne.

Labdarugás. E tér szűk labdarugó sportunk méltatására. Hisz Ingjobban beszélnek a számok helyettünk! Ki hitte volna pár évvel ezelőtt, hogy 10,000 ember nézze, mint mérkőzik a magyar fiúk tudása az idegenekével? Ez ág a jelen és jövő! Még sokat kell fejlőd-nünk, majdnem annyit, mint már eddig fejlőd-tünk, hogy ebben is ott legyünk az angolok, amerikaiak mellett, a kontinensbeliek előtt. Csapataink közül legnagyobb haladást mutatja a Posta- és Táviráda-Tisztviselők Sport-Egyesülete, mit kitűnő vezetésüknek köszönhetnek. Legnevezetebb mozzanata ez évnek: a Magyar Labdarugó Szövetségnek a Nemzetközi Szövetségbe való belépése, mi főképp Németh Andor főtitkár érdeme.

Vívás. E legmagyarabb ág méltán sorakozik a többi mellé. Sajnos, hogy a szereplésre kevés alkalmat nyújt a nagy költségbe kerülő néhány verseny. E téren a Magyar Athletikai Club hatalmas és kiváló gárdája vezet.

Kerékpár. Mig külföldön óriási érdeklődés tárgya és Berlinben 60,000 ember jelenlétében szágulják be egy óra alatt a 82 kilométert, nálunk, ugyszólván meghalt e sport. — Eléggé sajnálatos. Az okát az egyesületek közönységeben véljük megtalálni.

Tennis. E szép sportot, mint az egyetlen sport-ágot, melyben hölgyeink is aktív részt vesznek, nem tudjuk kellőképp méltatni! Egyszerű, mulatságos sport s ezért nagy fejlődésére méltán várhatunk. Ezen kívül, mint szinten ezen ügyet szolgálóval foglalkozunk a *korcsolyázással* is. Azonban e téren már inkább lehet egyéni versenyekről is szólnunk, mert ezen ághban is oly erő-
kel rendelkezünk, kik mint az atletikában, úszásban, evezésben és vívásban méltóan tudják színeinket a külföld konkurenczájával szemben is megvédeni. A Budapesti Korcsolyázó Egyesület sokat áldoz e sportra, tréner

tart, évente egy versenyzőt külföldi tréningben részesít, igaz, hogy ez irányban működéséi még a legkisebb siker sem koronázza. Az idei bajnokságot Péczely Andor személyében egy elsőrangú képességű versenyző nyerte meg, a nemzetközi versenyeken pedig Wampetics Imre szerepelt kiválóan.

A *céllövészet* terén, mely különösen hadvezetés szempontjából fontos, nem tapasztaltunk nagyobb fellendülést, bár Szemere Miklós ismert sport-maestrosága évente ezeket fordít e célra.

A *birkózás* a Magyar Testgyakorlók Köre kezében van, ők rendezik évente a birkózó bajnokságot, mely Brüll Alfréd remek díjáért folyik. Bajnok állandóan, a mióta csak rendezik, Weisz Richárd (M. T. K.) a kitűnő atléta.

S mint utolsóval foglalkozunk a talán legfontosabbal, az *ifjúsági tornaversenynyel*. E verseny kétős cél szolgál. Az ifjúsággal megkedveltetni a testedző sportot, megismertetni őket az energiát követelő küzdelmekkel és emelni bennük a nemzeti érzést, az összetartozás, együttműködés magasztos eszméit! Hisz csak látni kellett a lélekemelő hatást, amit az ifjaink által énekelt himnusz magukra az ifjakra és a hatalmas néző táborra gyakorolt! Látni kellett a zászlóért való küzdelemben elsőnek kikerült szépsiszentgyörgyiek örömtől sugárzó arczát, mikor büszkén, győzelemittasan átvették a zászlót s az ember maga előtt látta a majdani hősokeket, kik — ha kell — a háromszínű zászlóért meghallni is tudnak.

P. N.

Iskolai zászlóaljak.*

Jrta: Dr. Bokor József.

Kecskemétről kapjuk az iskolai zászlóaljak alakításának hírért. A hírrel együtt megkaptuk az ottani községi tanítótestület „szervező bizottságának” utmutatását, hogy miként kell szervezni az iskolai zászlóaljakat.

A szervezetből meg tudjuk, hogy minden népiskolai tanuló az iskolába való beiratkozáskor egyszersmind az iskolai zászlóaljba is belép s ennek kötelezett tagja marad mindaddig, mig az elmi iskolai kötelezettségnek eleget nem tesz. Még többre is megtanít a szervezeti utmutatás.

Meg tudjuk nevezetesen, hogy egy egy osztály tanuló egy századot alkotnak, 4 vagy 6 osztályból álló népiskola növendékei egy zászlóaljat, 4 zászlóalj egy ezredet. A század parancsnoka az osztályt vezető tanító. A zászlóalj parancsnoka, az igazgató-tanító. Ezredparancsnok a népiskolai központi igazgató.

Mind sürűbben dobogó szívvel olvassuk tovább, hogy az ügyességökkel s erkölcsi vitéletűkkel kiváló tanulóktól, a népiskola 3-ik osztályától, tehát a 8-ik életévtől

* Az Egyetértés karácsonyi számából.

kezdve, altiszteket is neveznek ki három főokból. Először, hogy alkalmat adjanak a gyermekeknek a nemes versenyre; másodsor. hogy a nehezebb gyakorlatok tanításánál a tanítónak segítségére legyenek; harmadszor, hogy a szakgyakorlatoknál mind szárnyaltisztek állítsanak be.

Nincs az a papa és mama, kinek szíve örömtől ne repesne, ha látja egy csillagos „örvezető“, két csillagos „tizedes“, három csillagos „szakaszvezető“ fiát. Rajtuk nem is mulik, hogy a rangos gyerek meg ne kapja magyaros egyenruháját, vagy legalább egyforma fővegét. A zászlóalj és századok megkülömböztetésére a kalapszalagra, vagy sapkára, varrt számozott fémgombok szolgálnak. Ez a jelölés azért szükséges, hogy a zászlóalj tagjainak utcai viselkedése is ellenőrizhető legyen.

A hatás mégis a zászlóalj bíróságban éri el legmagasabb fokát. A fontosabb esetekben, nevezetesen „a fogadalmi erények“ ismételt, vagy súlyosabb megsértésekor megalakítják a zászlóalj-bíróságot, melynek tagjai a zászlóalj parancsnok, két századparancsnok és két saját századbeli tanuló. Mily fölemelő tudat, hogy a nyolcz kiéncz éves gyermekek a fogadalmi erények megsértésében ítélkeznek!

Hogy a kép teljessé váljék, azt kell még hozzátenni, hogy a katonai rendgyakorlat mellett a 3-ik osztályú fiúk már fegyverforgatásra is taníttatnak és pedig fapuskákkal. A 4-ik osztályban megkezdődik a lövészet elméleti tanítása; a célzási gyakorlatok kellő elsajátítása után a célzóvészhez jutnak. Az 5—6-ik osztály heti 2 órájából az egyiket már a tanév elejétől a célzóvész gyakorlására fordítják.

Röviden összefoglalva — mondja az utmutatás — azt akarjuk elérni, hogy „népiskolai tanulóink testi és erkölcsi nevelése erős kapcsolatba kerüljön a hazaszeretet és honvédelem erényeire való neveléssel“. E valóban magasztos célkitűzés után azt kérdi az Utmutatás szerzője. „Ha ilyen céljaink vannak az iskolai zászlóalj szervezésével, akkor lehet-e nemes gondolkodásu szülő, a ki egyet ne értene a buzgó tanítókkal a nevelési irányt illetően?”

Azt hiszem, hogy a szülőkre való hivatkozás az azoknak akár igenlő, akár tagadó válasza nem dönti el a kérdést. Igen valószínűnek látszik mégis, hogy a szülők többsége ellene lesz ennek a zászlóaljjal kísérletező nevelési iránynak. Ugyanis az osztály tanulóinak csak tíz száztőlja kaphatja meg az altiszti rangot kilenczven száztőlja marad közlegényke. Sem ezek a legénykék, sem a szülők nem lesznek megelégedve ezzel a megkülömböztetéssel. Meglehet, hogy protekciót sejtjenek az urak, a tehetősök, a befolyásos szülők gyermekeinek előre vitelében. A gyerek kis eszecskeje, miután egyre maga körül forog, igen érzékeny a hátrátételre. Hamar ki is mondja, hogy „így nem játszom tovább.“ Beszélhet aztán az ezredparancsnok, meg a zászlóalj- és század-

parancsnok, ráolvashatják a Szervezet 1. paragrafusát, hogy „kötelezett tagja“ a zászlóaljnak, a gyermek, ha egyszer megmakacsolta magát, dehogy játszik többé zászlóaljasdit.

Tegyük fel a kedvezőbb esetet, azt, hogy egyetlen zászlóaljnak sincsenek kir. hercegei, kik születésüknél fogva megkapják a csillagot, tehát hogy csupa érdem, ügyesség erő és alkalmazkodás szerzi meg a rangot és kitüntetést. Ebben a kedvező esetben megvizsgálásra vár az a kérdés, hogy az előretolt katonai érdemek olyan fiut illetnek-e, a ki iskolabeli feladatainak teljesítésében is elől áll? Vagy pedig megtörténik az az eset, hogy tagbaszakadt, jó testgyakorlásu, de hájfejtű gyerek kapja meg a csillagokat s ő parancsnokol a véznább csuszás mászásban ügyetlenebb, de tisztább fejű és fogékony-ságn tanulóknak. Ha pedig ez megtörténik, nincs az az ezredparancsnok, aki az iskolában a szükséges összehangot helyreállíthatná. Hasztalan minden mesterkedés, mely az iskolában a szellemi tehetség és erkölcsi jórahalóság tekintélyét bármily katonai bravurral helyettesíthetné s hat éven át, ameddig a népiskola folyama tart, fenthatná. Ha pedig a felcsillagozott fiu az osztály kaczagását hívja ki rossz feleleteivel, hová lesz a tekintélye? Talán csak a kurta vasat, a dunklit nem kívánják bevinni az iskolába a jó rend helyreállítása végett!

Még az igaz katonai iskolákban is elismerik a szellemi kiválóságot, bármily szükségesnek tekintik egyébként a testi kiképzettséget. A tisztikar tekintélyét is az előbbi adja meg, az a szellemi kiválóság, mely nem merült ki a Reglement pontos tudásában és alkalmazásában.

A kecskeméti utmutatás szerzői — mondtam is már — magasztos célú tűztek iskolai zászlóajaik elé, hogy népiskolai tanulóik testi és erkölcsi nevelése erős kapcsolatba kerüljön a hazaszeretet és honvédelem erényeire való neveléssel. Nem perlek velök, hogy az „értelmi“ vagy „szellemi“ nevelést kihagyták, mert lehet, hogy az erkölcsi nevelésbe befoglalták. De abban a részben nemcsak kételyem erős, hogy sikerül-e hát a minden oldalú nevelést erős kapcsolatba hozni a hazaszeretet és honvédelem erényeivel, hanem meggyőződésem határozottan ellene szól, hogy tényleg keresztül vihetnék. E kételyem és határozott meggyőződése magyarázata az, hogy a 6—12 éves gyermek koponyája nem érett eléggé ezeknek a nagy eszméknek a felfogására, következésképp még kevésbé érett bármivel való kapcsolatba hozatalra.

Mi vének, kik részint tanulmányainkból, részint a tapasztalatból, hogy a költészet-buzdításáról ne is szóljak, jól ismerjük a hazaszeretet becsét, következésképp védelmét is teljesen bele tudjuk illeszteni értelmünk világába, könnyen azt véljük, hogy a tanulatlan, a tapasztalatlan, kit talán még a költészet sem hatott meg, oly biztosan bánik ezekkel a fogalmakkal, mint mi. Pedig dehogy! Hiszen akárhány felnőtt embernek a haza, a latin példa-

beszéd szerint ott van, ahol az illetőnek joga van. Igen valószínű, hogy a gyermek is csak így fogja tel. Történet ismerete nélkül nem is gondolhat másra. Az elemi iskolás a történetből kevés tanulságot vehet. A gyerek ajkán tehát a haza, a honvédelem szava még üres fogalom, mely élettel csak később telik meg.

Már most ezekért az üres fogalmakért nem szeretném megrontani az elemi oktatást s iskolai zászlóaljok szervezése helyett rábíznom a gyermekre, hogy játssza katonásdit, mint játszottunk valamennyien gyermekkorunkban, azt hiszem testünknek és lelkünknek egyaránt nagy hasznára. Ezt a hasznát úgy értem, hogy a mi katonásdi játékainknak képzeletünk adott tartalmat, színt és életet. Felkapkodtuk a szálló híreket németről, muszkáról; ahoz képest oszlottunk két táborba, s vívtuk meg saját kitalásunk szerint a harcot.

A hivatalosan szervezett iskolai zászlóaljok csak messziről, vagy éppen csak a papíron tetszetősek. Életbe léptetve, igen egyhangúak lehetnek. Ily zászlóaljakról a közép és felsőiskolák körében régóta tudunk. Angliában az ugynevezett boys brigades, a kecskemétihez hasonlít s hogy meddig tart, nem nehéz megjósolni. Megöli, mint a közép- és felsőiskolaikat az unalom s a nyomába lépő fegyelmetlenség.

A katonaság komoly dolog, melyet játszva elintézni nem lehet. De éppen olyan komoly dolog az iskola is, melyet még a katonaságért sem szabad rendes időben feláldozni. A népiskolai zászlóaljok pedig mind a katonaság, mind az iskolaügyet kijátszák. Az ország teljesen meg lesz elégedve, ha a népiskola a saját dolgát jól végezi.

Különfélék.

A Budapesti Korcsolyázó Egylet 1906 február hó 4-én, vasárnapon nemzetközi gyors és műkorcsolyázó-versenyeket rendez a városligeti jégpályán (természetes jégpálya.) Kettős versenypálya kerülete 500 méter, 2 kanyarulattal á 180 fok, 25 és 30 méter görbületi sugárral. Keresztezési vonal 60 méter.

I. Nemzetközi verseny, 500 méter. Elsőnek aranyérem és tiszteletdíj, másodiknak ezüstérem és tiszteletdíj, harmadiknak bronzérem és tiszteletdíj.

II. Nemzetközi verseny, 1500 méter. Díjak, mint az elsőnél

III. Nemzetközi verseny 5000 méter. Díjak, mint az elsőnél.

IV. Nemzetközi junior-verseny, 1000 méter. Ezüstérem és tiszteletdíj az elsőnek, bronzérem és tiszteletdíj a másodiknak, tiszteletdíj a harmadiknak.

V. Nemzetközi verseny, 1500 méter. Oly versenyzők részére, akik az I. II. III. számú versenyre nem neveztek, akik nemzetközi bajnoki gyesversenyen nem indultak és aki a IV. számú versenyen nem győzött.

VI. Hölgyek műversenye.

VII. Urak műversenye.

Nevezések: A Budapesti Korcsolyázó Egylet címére (Városliget) 1906. január 31. napjáig adandók be.

Az Újpest-Rákospalotai Athletikai Klub f. hó 17-én d. u. 5 órakor tartotta az újpesti polgári fiúiskola tornatermében, nagy és előkelő közönség, valamint az összes budapesti társ egyesületek képviselői jelenlétében az első disztorna-ünnepélyét. Rákoczy indulója mellett vonult föl a tornász-gárda. Öröm s lelkesedés szállotta meg az embereket, midőn a felvonuló tornász-csapat között ott találja a magyar leányokat s a nemzedék legifjabb vitézeit, a kis növendékek csoportját is. — A férfiak szépen sikerült szabadgyakorlata után, melyet a közönség nagy tetszésben részesített, 32 tornász-hölgy vonult fel és Sulyok János művezető vezetése mellett egy fabot-gyakorlattal egybekötött füzérkét mutatott be, mely a közönséget és a jelenlevő szaktekintélyeket valósággal elragadta. Ezen szám után a növendékek csapatja, mintegy 40 gyermek. vonult fel és egy körjáték szabatos bemutatásával aratott nagy tetszést. Az összetett versenytornázásban 1-ső díjat Benkő Ede, a 2-ik díjat Dokuly Lajos nyerte el. A díjak kiosztása után közvacsora és táncz volt. Az ünnepély sikere Sulyok János tornatanár művezető érdeme.

Wesselényi Vivó-Club szép új helyiségét (Belváros, Újvilág-utca 6.) nagy és előkelő közönség jelenlétében november 4-én nyitotta meg. A vivás intenzív fejlesztése céljából havonként házi handicap-versenyt rendez a klub. Az idén lép életbe az alapszabályoknak az a módosítása, hogy az egyetemi hallgatók évi 60 korona tagdíj mellett rendes tagok lehetnek.

Háziverseny. A Magyar Athletikai Club e hó 3-án este tartotta meg ez idényben első házi handicap-versenyét törrel. A verseny, mely a klub tagok nagy édeklődése mellett folyt le, bővelkedett érdekes küzdelmekben. A verseny végső eredménye a következő volt: I. és II. holtversenyben Szontag Jenő (1 tus előny) és Nagy Valér (4 tus előny). III. Pajzs Pál (3 tus előny). A holtversenyben I. és II. helyre jutott Szontag és Nagy Valér között lefolyt küzdelemből Nagy Valér került ki győztesként, ki így a verseny nyertese lett. A juryben Zulavszky Béla százados elnöke alatt Santelli Italo és Hallósy Jenő mesterek vettek részt.

Magyar osztrák birkózóverseny. Szinte hihetetlen, hogy mily nagyarányu hódítást tett a birkózó-sport, az utóbbi két év alatt a fővárosi körökben.

A kátnapi izgatató mérkőzésekre a szó szoros értelmében az utolsó helyig megtelt a czirkusz óriási tömeget befogadó helyisége. Pedig az idő egyáltalán nem volt kedvező. Az óriási közönség izgalmasabbnál-izgalmasabb küzdelmeket látott és bár osztrákok fölénye és főképpen nagyobb rutinja szembetűnőbb volt, mégis a magyarok kerülhettek volna ki győztesekként, ha lenne ügyes, szakértő és erélyes magyar bírónk. A Ka-

wan—Weisz vasárnapi mérkőzésben ugyanis Weisz egészen becsületesen lefektette Kawant, de a mérkőzést vezető bíró nem látta ezt, a jury pedig nem avatkozott a dologba és így a mérkőzés az egész közönség egyhangú tiltakozása daczára tovább folyt. Rövid idővel később Kawan tette le Weiszot, de a bíró ezt se látta, azonban a jury közbelépett és a bécsiek ágálása sikerrel járt, mert a jury a mérkőzést vezető bíró ellenére és az egész közönség szünni nem akaró tiltakozása daczára Kawant jelentette ki győztesnek. Ez a magyar élnetlenség. A könnyűsúlyúak versenzt magyarok, a közép és nehézsúlyúak versenyt osztrákok nyerték meg.

A részletes eredmény a következő:

Első nap: Könnyűsúlyúak: Első Krell (Ausztria) győz Holubán (Aradi A. C.) ellen. Meglepetésszerű győzelem 30 mp. alatt. Második Erődn (Postás) könnyen győz Glattauer (Ausztria ellen 1 p. 54 mp. alatt.

Középsúlyúak: Első Goldbach (A. C. Spárta), legyőzi 9 p. 57 mp. alatt gyakorlatlan magyar ellenfelét, Payert (M. T. K.) Második Höltl 4 p. 57 m. alatt győz Mudin (Aradi A. C. ellen.

Nehézsúlyúak: Weisz hosszú, izgalmas küzdelem után remek, óriási erőt igénylő fogással legyőzi Wolfram-ot 16 p. 22 mp. alatt. A közönség tomboló lelkesedéssel üdvözlö a magyar győztest.

A második napon még nyilvánvalóbb lett a bécsiek nagyobb gyakorlata és ügyessége. Könnyűsúlyúak. Első Holubán (Aradi A. C.) 10 p. 18 mp. alatt győzte le Glattauert (Ausztria). Második Erődy (Postás) 1 p. 1 mp. alatt győzte le Krell-t (Ausztria) és végül Holubán erős küzdelem után 53 p. 23 mp. alatt győzte le Erődyt.

Középsúlyúak: Első Höltl (Ausztria) legyőzte Payert (M. T. K.) 9 p. 8 mp. alatt, második Goldbach (Spárta), legyőzte 5 p. 45 mp. alatt Mudint (Arad), harmadik Goldbach legyőzte Höltl-t 13 p. 6. mp. alatt és Mudin legyőzte Payert (M. T. K.) 14. p. 12 mp. alatt.

Nehézsúlyúak: Első Kawan, legyőzte Weisz 47 p. 27 m. alatt, második Wolfram, legyőzte Odryt 3 p. 59 mp. alatt. A Kawan—Wolfram küzdelmet utóbbi megszakitja lábrándulás miatt.

A magyar-osztrák birkózás végső eredménye tehát a következő:

Könnyűsúlyúak: Első holtversenyben Erődy Béla (Postás) és Holubán Ferencz (Arad) 2—2 ponttal, harmadik Krell Sándor (Bécs). A két első között a döntést 8 napon belül kell megtartani.

Középsúlyúak: Első Goldbach Vercel (Bécs), második Höltl Károly (Bécs), harmadik Mudin István (Arad), negyedik Payer Frigyes (M. T. K.)

Nehézsúlyúak: Első Kawan János (Bécs), második Weisz Richárd (M. T. K.), harmadik Wolfram Henrik (Bécs), negyedik Odry Zoltán (Arad).

A versenybírók tagjai voltak: Brüll Alfréd, Gerenday György dr. miniszteri osztálytanácsos, Iszer Karoly, Tatics Péter dr., Vida Henrik, Koller Ferencz, az osztrák szövetség és Stankovics Szilárd, a M. A. Sz. képviselőjében.

A Magyar Athletikai szövetség uszó szakosztálya november hó 21-én tartott ülésén a következő rekordokat hitelesítette:

Egy angol mértföldes uszásban (1609 m) a M. T. K. 1905. augusztus 31. uszóversenyén a Császárfürdő 34 m. 66 cm. pályán Hajós Henrik M. T. K. által elért 25 perc 54¹/₅ mp.

Fél angol mértföldes uszásban (804¹/₂ m.) a B. E. Á. C. versenyei szeptember hó 11-én Hajós Henrik M. T. K. által elért 12 p. 39²/₅ mp.

Negyed angol mértföldes uszásban (402¹/₂ m.) F. T. C. versenyén szeptember hó 2-án Halmay Zoltán M. T. K. által elért 5 perc 50¹/₅ mp.

220 yardos uszásban M. U. E. versenyén szeptember hó 16-án Halmay Zoltán M. T. K. 2 perc 33³/₅ másodperc.

Fejes ugrásban 1 percen belül a M. U. E. nov. hó 12-én tartott versenyén Römer Károly M. U. E. által elért 20 m. 08 cm. ugrással.

Az 1905. évi bajnokok névsorát a következőkben állapította meg.

100 yard: Kiss Géza M. T. K. 1 : 06²/₅,

220 yard: Kiss Géza M. T. K. 2 : 50.

¹/₄ angol mértföldön: Halmai Zoltán M. T. K. 5 : 50²/₅.

¹/₂ angol mértföldön: Hajós Henrik M. T. K. 12 : 39 ²/₅

1 angol mértföldön: Hajós Henrik M. T. K. 25 : 54¹/₅

Fejes ugrás: Römer Károly M. U. E. 20 m. 08 cm. (1 perc)

Uszóink újabb diadala Bécsben. A bécsi lapok két héttel ezelőtt az írták, hogy Halmay Zoltán valószínűleg félti nimbuszat Scheff Ottótól, mert egy bécsi uszóversenyre nevezett és abban nem vett részt. Halmay tegnapi szereplésével bebizonyította, hogy egyáltalán nem a hiúság tartotta vissza a versenytől. A tegnap Bécsben lefolyt uszóversenyen Ausztria 100 méteres bajnokságában találkozott Halmay Scheff Ottóval s négy teljes hosszal verve őt, világrekordot állított föl. A magyarok a tiz versenyszám között ötöt nyertek meg, köztük még az értékes Diana díjat, mely a Magyar Testgyakorlók stafétájának lett a zsákmánya; a díj végleg csak akkor megy a M. T. K. birtokába, ha jövőre is magyar csapatja a staféta versenyt. Bámulatott keltett Bécsben Kankovszky Arthur búváruszásban elért eredménye, ki 83.5 métert uszva víz alatt, osztrák rekordot állított fel. Részletes eredmény a következő:

Gyermek verseny 68 méterre:

I. Meixner Pál (I. W. A. Schw. C.)

II. Schwarcz Alfréd (W. A. C.)

Ausztria 100 méteres bajnoksága:

I. Halmay Zoltán (M. T. K.) 1 p. $5\frac{4}{5}$ mp. (osztrák világrekord.)

II. Scheff Ottó (W. A. C.) 1 p. 12 mp.

III. Mayer Leopold (W. A. C.)

IV. Olasz Andor (F. T. C.)

340 m. uszás.

I. Halász Lajos (Balaton U. E. 5 p. $20\frac{3}{5}$ mp. A többi versenyző 2 uszodahossz meguszása után feladta a versenyt

Eugen Wolf díj:

1. Buvár-uszás:

I. Kankovszky Arthur (B. T. C.) 83.5 méter (osztrák rekord.)

II. Bernáth T. (I. W. A. Schw. C.)

III. Barber Ernő (W. A. C.)

Junior-uszás 68 méterre:

I. Freund Gusztáv (W. A. C.)

II. Freund Arthur (W. A. C.)

III. Garai Róbert (W. A. C.)

Hátonuszás 68 méterre:

I. Kellner F. (I. W. A. Schw. C.)

II. Hosszu Kornél (M. T. K.)

III. Fried Pál (W. Schw. A.)

Melluszás 68 méterre:

I. Vácz Imre (F. T. C.) $55\frac{2}{5}$ mp.

II. Petit T. (I. W. A. Schw. C.)

Eugen Wolf díj:

2. Müugrás;

I. Satzinger O. (I. W. A. Schw. C.)

II. Valentich L. (I. W. A. Schw. C.)

III. Petit T. I. W. A. Schw. C.)

Végeredmény:

I. I. Wiener Amateur (Schw. C.)

II. Wiener Athletik Sport Club.

Staféta-uszás (junior 272 méter.)

I. I. W. A. Sch. C.

II. W. A. C.

Diana-díj (staféta-uszás) 170 méterre:

I. Magyar Testgyakorlók Köre: Hajós Henrik, Hajós József, Kiss Géza, Rady Andor és Halmay Zoltán 1 p. $45\frac{1}{5}$ mp.

II. Wiener Athletik Sport Club: Mayer Scheff, Dürr, Freund, Keszler 1 p. 55 mp.

III. Wiener Amateur Schw. Schw. C $\frac{1}{2}$ uszodahosszal győzve.

A Budapesti Torna Club. f. hó 10-én délután tartotta a Nemzeti T. E. szépen feldiszitett tornacsarnokában nagy és előkelő közönség előtt évi disztornáját, amely ünnepély ugy külső fény, mint belső tartalom tekintetében kitűnően sikerült. A nézőközönség között jelen voltak: Teleki Sándor gróf, a B. T. C. elnöke és neje, Szalay Imre miniszteri tanácsos, Banovich Kajetán miniszteri tanácsos, a M. A. Sz. elnöke és neje, Gerenday György dr. miniszteri osztálytanácsos, a M. A. Sz. alelnöke, Demény Károly postaigazgató és neje, Bolla

Mihály miniszteri tanácsos és neje, Kollár Lajos dr. a Budai T. E. elnöke, Czölder János dr., a tornaszövetség elnöke, Molnár Ákos orsz. képviselő és neje, Röser Edvin, a M. T. K. alelnöke és sportéletünk több kiváló vezéralakja.

A disztorna elvonulással kezdődött: a III. kerületi állami főgimnázium 20 tanulója után a B. T. C. 60 tornásza vonult, élükön az egyleti zászlóval. A szabad gyakorlatokat Kmetykó János, a B. T. C. művezetője vezényelte s a gyakorlatokat meglehetősen egyöntetűséggel végezte a csapat, melyet a közönség zajosan megtapsolt. A csapattornázás is nagyon jól sikerült. Az első csapat Kakas Gyula vezetésével az ugró-asztalon, a második Fagyas vezetésével a magas korláton, a harmadik a bakon, a negyedik az idősebb tagok, Iszer Károly vezetésével lószéltében, az ötödik csapat pedig Luczius Károly vezetésével mutatott be szép és precíz gyakorlatokat. Majd a III. kerület állami főgimnázium kitűnően fegyelmezett diákcsoport mutatott be szép és ügyes csoporttornázást Kmetykó tanár vezetésével. Legjobban tetszett a lovon bemutatott ember-gulapcsoportozat. Még birkózás is volt. Az első pár Kakas—Soós, Soós nem állván ki, győztes Kakas, a második Izsó—Oprée, győztes Izsó, a football-csapat kitűnő kapusa lett.

A haladók és képzett versenyzők korláton és magasugrásban mérték össze erejüket. A képzeteknél első Szabó Kálmán, második Weymann Alfréd, a haladónál első Francziskó Antal, második Beller Ödön lett.

A nyújtótornázás általános tetszést keltett: Kitűntettek: Kakas Gyula, Weymann Alfréd, Szabó Kálmán, Szücs Vilmos és Pogány Gyula, a P. T. titkára. A kötélhúzásban hat csapat versenyzett öt-öt emberrel. Első az F) csapat lett Pázmán, Neusledler, Hirschenhauser, Weymann, Oprée.

A mintacsapat-tornázás volt az utolsó szán, a melyen Kakas Gyula vezetésével az egylet legkiválóbb tornászai mutattak be nehéz gyakorlatokat. Végül az elvonulás előtt 40 tornász hatalmas ember-piramist alkotott, amelyet a közönség zajosan megtapsolt.

A disztorna után társasvacsora volt, amelyen az összes egyesületek képviselve voltak és felköszöntőkben se volt hiány.

A Ferencvárosi Torna Club üllői uti Lawn-Tennis-pályáin sikerült házi versenyt rendezett, melynek eredménye a következő:

I. Férfi egyes handicap: 1. Gabrovitz Emil, 2. Törs Tibor, 3. Mátrai Géza, 11. induló.

II. Női egyes: 1. Berán Vilma, 2. Pokorny Miczike, 3. Petrits Ilonka, 4. Huszka Nelly, 7. induló.

III. Férfi páros: 1. Schneider József — Gabrovitz E. 2. Varga Ferencz — Pokorny József. Indult 5 pár.

IV. Vegyes páros: 1. Gabrovitz E. — Berán Vilma. Indult 3 pár.

A versenyeket dr. Schneider Béla a klub agitis titkára nagy szakavatottsággal rendezte.